

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_ZSV_060
Předmět:	Základy společenských věd
Tematický okruh:	Člověk jako občan
Autor, spoluautor:	Mgr. Markéta Macháčková
Název DUMu:	Kraj – vyšší územně správní celek
Pořadové číslo DUMu:	20
Stručná anotace:	Výukový materiál se zabývá problematikou krajské samosprávy. Přináší informace o činnostech orgánů kraje. Nabízí také porovnání krajského členění v minulosti se současným stavem. Součástí materiálu je také závěrečný test, jehož úkolem je prohloubení znalostí z uvedeného tématu.
Ročník:	3.
Obor vzdělání:	63 – 41 – M/01 Ekonomika a podnikání, 65 – 42 – M/02 Cestovní ruch
Metodický pokyn:	Žáci použijí snímky závěrečného testu, které slouží k upevnění a zapamatování faktických informací. Jejich cílem je správně vyřešit testové úlohy.
Výsledky vzdělávání:	Žák uvede příklady funkcí krajské samosprávy.
Vytvořeno dne:	17. 4. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

**Kraj – vyšší územně správní
celek**

Kraj

- = vyšší územně správní celek
- krajské členění existovalo v Československu už od roku 1960
- na území Čech bylo v letech 1960 – 1989 sedm krajů
- dnes je ČR rozdělena na 14 krajů, které fungují od 1. 1. 2000 (první volby do krajských zastupitelstev se konaly v listopadu r. 2000)

Mapa krajů v letech 1960 - 1989

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:%C4%8Cesk%C3%A9_okresy_1960.png

Současná podoba krajského členění

Přehled krajů a krajských měst

Praha

Středočeský kraj – Praha

Jihočeský kraj (původní název byl Budějovický do r. 2001) – České Budějovice

Plzeňský kraj – Plzeň

Karlovarský kraj – Karlovy Vary

Ústecký kraj – Ústí nad Labem

Liberecký kraj – Liberec

Královéhradecký kraj – Hradec Králové

Pardubický kraj – Pardubice

Kraj Vysočina (původní název byl Jihlavský do r. 2001) – Jihlava

Jihomoravský kraj (původní název byl Brněnský do r. 2001)– Brno

Olomoucký kraj – Olomouc

Moravskoslezský kraj (původní název byl Ostravský do r. 2001)– Ostrava

Zlínský kraj - Zlín

Občan kraje

- občanem kraje je občan ČR, který má trvalý pobyt v nějaké obci kraje
- každý občan má určitá **práva** (může volit krajské zastupitelstvo, může být do něho zvolen, podávat připomínky, hlasovat v krajském referendu apod.), ale i **povinnosti** (dodržovat vyhlášky a nařízení kraje)

Orgány kraje

Zastupitelstvo kraje – nejvyšší orgán kraje

- je voleno občany kraje na 4 roky
- volí si hejtmana
- schvaluje rozpočet, může předkládat návrhy zákonů, může předkládat Ústavnímu soudu návrhy na zrušení právních předpisů
- má 45 – 65 členů (podle počtu obyvatel kraje)

Hejtman – zastupuje kraj navenek

Rada kraje – výkonný orgán kraje

- připravuje návrhy a podklady pro jednání zastupitelstva
- tvoří ji hejtman, zástupce hejtmana a další členové zastupitelstva

Krajský úřad – v čele je ředitel

- plní úkoly zastupitelstva
- člení se na odbory

Závěrečný test

1. Přiřadte ke kraji správné krajské město

I. Středočeský kraj	a) České Budějovice
II. Jihomoravský kraj	b) Jihlava
III. Kraj Vysočina	c) Ostrava
IV. Jihočeský kraj	d) Praha
V. Moravskoslezský	e) Brno

2. Kdy se konaly první volby do krajských zastupitelstev

3. Kdy se konaly poslední krajské volby a jak dopadly

4. Uveďte 2 činnosti krajského zastupitelstva

5. Rozhodněte, o které kraje se jedná

A)

C)

B)

D)

Řešení závěrečného testu

1. I.d; II.e; III.b; IV.a; V.c
2. Roku 2000
3. Roku 2012, zvítězila ČSSD
4. Schvaluje rozpočet, vydává krajské vyhlášky, předkládá návrhy zákonů
5. A) Jihočeský kraj
B) Jihomoravský kraj
C) Zlínský kraj
D) Liberecký kraj

Použitá literatura

DVOŘÁK, Jan. Odmaturuj! ze společenských věd. Aktualiz. vyd. 1. Brno: Didaktis, c2008, 256 s. ISBN 978-80-7358-122-0

ZUBÍKOVÁ, Zdeňka a Renáta DRÁBOVÁ. Společenské vědy v kostce: pro střední školy. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Fragment, 2007, 188 s. V kostce (Fragment). ISBN 978-80-253-0190-6